Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

Y Pwyllgor Menter a Busnes
Enterprise and Business Committee

Carl Sargeant AC
Y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau
Llywodraeth Cymru

17 Hydref 2012

Annwyl Carl

Cynigion Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2013-14

Ar ran y Pwyllgor Menter a Busnes, hoffwn ddiolch i chi a'ch swyddogion am ddod i'r cyfarfod pwyllgor a gynhaliwyd ar 11 Hydref er mwyn cynorthwyo â'n gwaith craffu ar Gynigion Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2013-14.

Ategwyd ein gwaith craffu eleni gan ddigwyddiad ymgysylltu a gynhaliwyd gennym ar 27 Medi. Yn ystod y digwyddiad hwnnw, siaradwyd ag ystod o sefydliadau am y blaenoriaethau yr hoffent eu gweld yn cael eu hadlewyrchu yng Nghyllideb Ddrafft y Llywodraeth.

Hoffai'r Pwyllgor wneud nifer o argymhellion i chi, a hoffem gael ymateb ystyriol gennych yn eu cylch. Rydym hefyd yn anfon y llythyr hwn at Bwyllgor Cyllid y Cynulliad er mwyn llywio ei waith craffu strategol a chyffredinol ar y Gyllideb Ddrafft. Bydd ein llythyr ni a'ch ymateb chi iddo yn cael eu cyhoeddi ar ein gwefan.

Bae Caerdydd
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Clerc/Clerk: Dr Siân Phipps, Ffôn /Tel: 029 2089 8582
E-bost /Email: Pwyllgor.Menter@cymru.gov.uk

Tryloywder yn y Gyllideb
Mae'r Pwyllgor yn nodi'r gwelliannau a wnaed o ran y modd y cafodd dogfennau Llywodraeth Cymru ar y gyllideb eu cyflwyno eleni. Mae'r gwelliannau hyn yn golygu bod y wybodaeth a gyflwynwyd yn llawer cliriach na'r wybodaeth a gafwyd y llynnedd. Croesawn y ffaith bod eich papur yn cynnwys manylion am ddyraniadau ar lefel llinellau gwariant yn y gyllideb, sy'n sicrhau mwy o eglurder ynghylch eich cynigion ar gyfer y gyllideb.

Rydym hefyd yn croesawu'r gwaith a wnaed i ailstrwythuro cyllidebau yn eich portffolio trafnidiaeth er mwyn iddynt gyd-fynd yn well â blaenoriaethau'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol. Mynegwyd y pryder hwn gennym mewn perthynas â'n gwaith craffu ar y gyllideb y llynedd, ac felly rydym yn nodi'r cynnydd a wnaed yn hynny o beth.

Rydym hefyd yn croesawu'r sylw a wnaethoch am gydgysylltu'n well gydag adrannau Gweinidogion eraill er mwyn sicrhau'r buddsoddiad mwyaf posibl mewn prosiectau trafnidiaeth sy'n effeithio ar feysydd polisi eraill.

Fforddiadwyedd
Nodwn fod naratif eich cyllideb ddrafft yn egluro bod ansicrwydd ynghylch y setliad ariannol a fydd yn dilyn yr adolygiad nesaf o wariant wedi eich atal rhag cyflwyno dyraniadau dangosol y tu hwnt i 2014-15.

Mae Llywodraeth Cymru'n gwneud defnydd cynyddol o gynlluniau gweithredu blynyddol consortia trafnidiaeth rhanbarthol i weithredu ystod o fentrau, gan gynnwys y rhaglen Llwybrau Diogel mewn Cymunedau a'r rhaglen diogelwch ar y ffyrdd. Mae'r Papur Gwyn ar Fil Teithio Llesol (Cymru) hefyd yn rhagweld y bydd y consortia yn chwarae rôl ganolog yn y broses o sicrhau'r seilwaith cerdded a seiclo sydd ei angen, a hynny drwy greu cysylltiad statudol rhwng y mapiau seilwaith arfaethedig a'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.

Yn sgîl y cyfrifoldebau ehangach sydd gan y Consortia Trafnidiaeth Rhanbarthol i weithredu rhaglenni, rydym felly'n holi ynghylch y gostyngiad mewn cyllid refeniw ar gyfer Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol.

1. **Yn garedig, cynigiasoch roi eglurhad ysgrifenedig o'r rhesymau cyfrifyddu dros y gostyngiad ymddangosiadol yng nghyllideb refeniw y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol o £11.5 miliwn yn 2012-13 i £0.5 miliwn yn y ddwy flynnedd nesaf. Rydym hefyd yn nodi'r gostyngiadau mewn cyllid cyfalaf ar gyfer y cynlluniau hyn**

yn ystod yr un cyfnod. Byddem yn ddiolchgar pe gallech gynnwys asesiad o effaith y newid hwn yn eich nodyn, er mwyn i ni allu gwerthuso gwerth am arian yn y maes polisi hwn. Yn ogystal, hoffem glywed mwy am eich teimladau am Gyd-awdurdodau Trafnidiaeth, wrth iddynt ddatblygu.

Blaenoriaethu

Nodwn fod eich paratoadau ar gyfer y Gyllideb wedi canolbwyntio ar sicrhau bod cynlluniau gwario wedi'u halunio er mwyn gweithredu blaenoriaethau'r Rhaglen Lywodraethu.

Rydych yn datgan yn eich papur y bydd Bil Teithio Llesol (Cymru) yn cael ei gyflwyno ar ddechrau 2013. Cynigir y bydd gan awdurdodau lleol ddyletswydd i nodi a mapio'r llwybrau cerdded a seiclo sy'n bodoli ar hyn o bryd, ac i greu rhwydwaith cwbl integredig o lwybrau "os bydd y cyllid ar gael". Rydych hefyd yn datgan eich bod yn adolygu'r grantiau cyfredol sydd ar gael ar gyfer cerdded a seiclo er mwyn sicrhau eu bod yn cyd-fynd â'r dasg o weithredu'r Bil, ac y bydd costau'r Bil yn cael eu talu drwy ailflaenoriaethu a chydgrynhoi'r cyllidebau sy'n bodoli ar hyn o bryd ar gyfer teithio llesol/cerdded a seiclo.

2. **Hoffem i chi egluro, cyn gynted â phosibl, sut yr ydych yn blaenoriaethu cerdded a seiclo, y sail resymegol yr ydych yn ei defnyddio i brif-ffrydio teithio llesol i feysydd cyllidebol eraill, a sut yn union y bydd Bil Teithio Llesol (Cymru) yn cael ei ariannu wedi iddo ddod i rym.**

3. **Yn benodol, hoffem wybod sut y bydd awdurdodau lleol a'r Consortia Trafnidiaeth Rhanbarthol yn cael eu hariannu i gyflawni eu dyletswyddau newydd o dan y Bil.**

4. **Er mwyn ein helpu i ddeall a ydych yn cyflawni eich amcanion o ran gweithredu ymrwymiadau'r Rhaglen Lywodraethu a'r Cynllun Trafnidiaeth Cenedlaethol, gofynnwn i chi ddarparu'r wybodaeth ddiweddaraf i ni bob chwe mis am sut y mae pob amcan yn cael ei weithredu, a hynny ym mis Mehefin a mis Rhagfyr bob blwyddyn.**

Gwerth am arian

Ym mis Chwefror 2012, gofynasom i chi nodi pa ddangosyddion allweddol y byddech yn eu defnyddio i fesur llwyddiant y cynllun ariannu bysiau newydd ar ôl iddo gael ei gyflwyno. Eich ymateb bryd hynny oedd ei bod yn rhy

gynnar i wneud sylwadau ar y mater, ond dywedasoch y byddech yn ystyried y dangosyddion perfformiad allweddol unwaith y byddai'r trafodaethau'n datblygu. Nodwn y sylwadau a wnaed gennych ar 11 Hydref, sef nad ydych wedi gwneud unrhyw benderfyniadau pendant hyd yn hyn ynghylch monitro effaith y trefniadau ariannu newydd. Rydym yn ddiolchgar ichi am rannu eich syniadau cychwynnol ynghylch defnyddio gwybodaeth o beiriannau tocynnau i gasglu gwybodaeth am wasanaethau. Serch hynny, mae'n anodd inni graffu ar y mater hwn mewn modd effeithiol, o gofio bod trafodaethau â phartneriaid eraill yn parhau i fynd rhagddo.

5. **Diolch am gytuno i ddarparu nodyn am y newidiadau i'r system ariannu bysiau a'r hyn y maent yn eu golygu i'r cwsmer. Hoffem ichi roi rhagor o eglurder inni ynghylch sut y byddwch yn monitro *a* gwerthuso effaith y trefniadau newydd ar gyfer ariannu bysiau ar lefelau gwasanaeth, gan gynnwys unrhyw oblygiadau cymdeithasol ac economaidd a allai ddeillio o'r cynllun.**

6. **Yn ogystal, hoffem ichi egluro sut y bydd cynlluniau teithio rhatach yn cael eu hariannu o 2014-15 ymlaen, unwaith y bydd y trefniadau ariannu presennol yn dod i ben.**

Nid yw llawer o bobl hŷn ac anabl yn gallu ddefnyddio trafnidiaeth gyhoeddus gonfensiynol.

7. **Hoffem gael gwybod sut y bydd trafnidiaeth gymunedol yn cyd-fynd â'ch strategaeth drafnidiaeth gyffredinol.**

8. **A allech nodi hefyd sut y bydd prosiectau peilot teithio rhatach ar drafnidiaeth gymunedol yn cael eu hariannu unwaith y bydd y prosiectau hynny'n cael eu hadolygu, yn ogystal ag effeithiau unrhyw newidiadau?**

9. **Hoffem gael gwybod hefyd am ba drafodaethau yr ydych wedi'u cynnal â chydweithwyr eraill i werthuso'r effaith y bydd y newidiadau i'r gyllideb drafnidiaeth, gan gynnwys trafnidiaeth gymunedol, yn eu cael ar y dasg o weithredu ymrwymiadau polisi iechyd ledled Cymru.**

Prosesau cyllidebol

Mae cynllun cydraddoldeb strategol Llywodraeth Cymru yn cynnwys ymrwymiad i fynd "i'r afael â rhwystrau sy'n atal pobl anabl rhag defnyddio

trafnidiaeth gan eu galluogi i gymryd mwy o ran mewn gweithgareddau cyflogaeth, gweithgareddau hamdden a gweithgareddau cymunedol."

10. **Hoffem ichi egluro sut y bydd yr ymrwymiad hwn yn cael ei adlewyrchu yn eich dyraniadau. Yn ogystal, gofynnwn ichi ddarparu manylion pellach am y materion a nodwyd mewn perthynas â thrafnidiaeth yn yr asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb a gynhaliwyd mewn perthynas â'r gyllideb ddrafft. Yn benodol, pa gamau a gymerwyd i liniaru'r effeithiau hyn?**

Mae Gweinidog yr Amgylchedd a Datblygu Cynaliadwy wedi datgan ei fod yn ystyried sut y mae'r broses o bennu'r gyllideb yn cael ei wir ysgogi gan ddatblygu cynaliadwy.

11. **A gyflawnwyd arfarniad datblygu cynaliadwy fel rhan o'r broses o gynllunio'r Gyllideb, ac os felly, pa newidiadau a wnaed o ganlyniad i hyn?**

Yn olaf, wrth sgwrsio gyda'n rhanddeiliaid yn ystod y digwyddiad gwibrwydweithio a gynhaliwyd ar 3 Hydref, awgrymwyd bod angen cael trafodaeth fwy agored a gonest a bod angen cyfathrebu'n well ac yn gynt â'r sector gwirfoddol ynghylch penderfyniadau cyllidebol. Mynegwyd pryder hefyd fod rhai sefydliadau gwirfoddol, er gwaethaf setliad ariannol tair blynedd y Llywodraeth, yn parhau i gael eu hariannu'n flynyddol, a bod y sefyllfa hon yn peri ansicrwydd ac ansefydlogrwydd i'r grwpiau sydd fwyaf agored i niwed.

12. **Wrth ymateb, a allech ddweud wrthym sut yr ydych yn bwriadu gwella prosesau cyllidebol eich adran er mwyn diwallu anghenion eich partneriaid yn y sector gwirfoddol. Byddai gennym ddiddordeb penodol mewn gwybod sut yr ydych yn bwriadu cyfaethrebu'n well ac yn gynt am benderfyniadau cyllidebol.**

Diolch am gynorthwyo â gwaith y Pwyllgor, ac edrychwn ymlaen at gael eich ymateb.

Yn gywir

Nick Ramsay AC, Cadeirydd y Pwyllgor Menter a Busnes

c.c. Jocelyn Davies AC
Cadeirydd y Pwyllgor Cyllid